

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékire.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Unnep és vasárnap után is,

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Kolozsvár, 1903.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

(parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyilttér soronként 40 fillér.

Péntek, Szeptember 25.

A nemzet

és

a király

Kolozsvár, szept. 24.

(h.) Nekünk — a nemzetnek — nem szabad megijednünk attól, ami tegnap a képviselőházban történt. Nekünk — a haza érdekében — nincs mitől tartanunk. Az ijedezés a pulyáknak való és nem egy hős nemzetnek. A rémület csak azokat lepheti el, kik nem igaz uton járnak. Azokat, kik a törvényt akarják megkerülni. Kik alkotmányunkat akarják széjjel szedni. Akik lakájszolgálatokat teljesítenek Békének.

De mi: akik belül vagyunk az évezredes alkotmány erős falai között, ne ijedjünk meg. Mert velünk van az igazság és nem azoknál, kik átlettek az alkotmány áncait és most ostromolják a várat, hogy az összedüljön. Bennünket csak fájdalmas érzés lephet el. Azért, hogy erre a védelemre szükség van és pedig szükség van a nemzet ellenségei által félrevezetett koronával szemben is. Mert ma: kimondjuk nyíltan a korona és a nemzet kerültek egymással szembe. A korona nem enged, és a nemzet az ő jogainak, tudatában, nem engedhet. Hogy így e két szuverén került egymással szembe, hogy a küzdelem porondjára mint ellenfél maga a korona került homlokterbe: arról nem mi, a küzdők tehetünk. Az a grancsár büne. Az ujonnan kinevezett miniszterelnöké. Akinek politikai létezésé, már magában egy súlyos sérelem a nemzet ellen. S aki politikai létezését nem a nemzetnek, hanem a koronának köszönheti. S mivel ilyen a korona első tanácsosa, — azért szaladhatott ki a tegnapi ülésen Barabás Béla ajkán a félve titkolt érzés:

„Nem hiszünk a királynak sem!”

Súlyos mondás és Barabás Béla azért jegyzőkönyvi megrovást kapott. Megérdemelte. De a szó elhangzott az ország előtt és azt el nem mondották tenni nem lehet még a jegyzőkönyvi megrovással sem. A nemzet gondolkodását jellemzi az a néhány szó, ha nem is azonosíthatjuk vele magunkat. S ha nem is félünk az eseményektől:

a sajnálatot el nem fojthatjuk, hogy idáig eljutottunk. Kell-e sokáig kutatnunk, hogy kinek a büne ez?

Lehet-e kétség aziránt, hogy ha a király és nemzet közötti ellentét elsimitásának középpontján egy Khuen-Héderváry áll: nem-e meggyünk lefelé tovább ezen a lejtőn? S még sem szabad megijednünk. Sőt a sajnálkozás igaz érzése melle oda kell kapcsolnunk a hazafias érzést is. E kettő nem ellentétes egymással. Megférnek békén együtt. Sajnálkozás kél a szívünkben, hogy a koronás király felkent személye, immár a pártküzdelmek örlő-malma közé került; de azért nincs miért elfojtsuk a hazafias érzést, mely tartozó köteleességünk teszi a küzdelem továbbfolytatását. Nem telik benne különös kedvünk és gyönyörűségünk, de nincs kétség aziránt, hogy ez a köteleességünk. Nem mi dobtuk el a fátyolt, melyet a mult borítottunk. Nem mi nyitottuk fel újra a régi sebeket. Mi csak védekezünk, ahogy örökn enged, hogy a seb még égetőbbé ne legyen. Sőt: itt az idő, hogy végre véglegesen begyógyuljon.

A magyar nemzeti gondolatnak és eszmének most már kifejezésre kell jutni abban a hadseregben, melyhez mi pénzünket és vérünket adjuk. Ennek elérésére a harcmodort sem mi szabtuk meg. Nem a nemzet és nem a küzdő ellenzék. Azok szabták meg, kiknek agyában megszületett a »néptörzs« lebecsülő gondolata és akiknek lelkében szüntelenül él a »nagy egység« reánk rettenetes bántó, utópikus álma. Mert ez a nemzet »néptörzs« nem volt és nem lesz soha. Mert Magyarország nem tartozik semmiféle »nagy egész«-be, hanem független és önálló állam.

S mivel ezt nem akarták és akarják megérteni oda át a Lajthánul, hát most megértetjük velük. S mivel nem kellett visszhangot a csendes szó: hát nagyot kell kiáltanunk, hogy meghallják. S mivel a korona és nemzet között nem egy becsületes magyar, hanem egy horvát grancsár áll: hát oda kell szavunkat küldeni, közvetlenül a felsőges trónhoz. Így talán meghallja. Ha így mondjuk, talán megérti. Ha a többség le is szavazza az ellenzék feliratát, most

már bizonyos, hogy azt elolvassák odafele. Mert amit az beszél, azt el kell olvasni. Ha hivatalosan nem, hát privát uton. S abban benne van az is, hogy: »felségéd a koronázás által a nemzet-től nyerte jogait.«

Ez a néhány szó, megszabja a király és nemzet közötti viszonyt. A nemzet az ő jogából felruházta a koronát legfelsőbb jogokkal. De ezek a jogok nem irányulhatnak a nemzet ellen. A korona tanácsosainak jóvoltából, a nemzetől kapott jogok teljes félremagyarázásával áll a korona a nemzeti követelések elé és egymásután: a chlopy-i hadparancsossal, a manifestummal és Khuen-Héderváry kinevezésével egy egy inzultust juttat a nemzetnek.

Kérdjük: vége szakadhat-e ilyen formán a küzdelemnek? Leszerelhet-e az ellenzék, melyet az egész nemzet közvéleménye támogat. Megnyugodhatunk-e jó lélekkel a történetekben? Elfogadhatjuk-e Khuen-Héderváryt a nemzet miniszterelnökének? A felelet erre csak egyhangú lehet. Nem! Nem! Ezt a feleletet adta meg a tegnapi viharos képviselőházi ülésen a függetlenségi párt.

Megadta pedig a koronának a nemzet nevében. Hogy pedig eközben a király személye is szóba került, azt, ha nem is helyeseltük, de természetesnek találjuk. Ha vihar szánt végig a háborgó tengeren, nem nézi a tenger: koronás fő ül e a tőrékeny sajkában, vagy csak egy éhes matróz. A fellendült nemzeti érzésből viharokat váltottak ki a nemzetre irányított inzultusokkal és a felkorbácsolt szenvedélyek tengerére az alkotmányértés törékeny hajóján reabocsátották a koronás fő felkent személyét. Kire hódolattal, rajongó szeretettel tekintünk fel ma is, a tévedések szörnyű zivatarai közepette. Akit imádtak és tiszteltet velünk a multban és veszünk körül a jövőben is. De bocsásson meg nekünk, ha — akkor midőn gonosz tanácsadók, a nemzetet állítják szembe, — mi minden rajongó szeretetünk és hódolattaljesz tiszteltetünk mellett is a nemzet mellé állunk és annak a jogait védjük meg mindenki szemében, mert a nemzet jogait védve, védjük a hazát, de védjük magát a magyar szent korona viselőjét is.

milliószor

a te sirlig hű

Fid.

Utóirat: Ird meg pontosan, hogy mikor szoktunk. Titokban már kiválogattam a mama garderoobjából egy hosszú szoknyát és egy asszonyos kalapot.

II.

Draga kedvesem!

Még egyszer köszönöm neked az Elvezetést a hol Vasárnap ojan szép volt. Sári és én egészen be voltunk csipve a jó Sörtől a mivel megtraktáltál csokolak a jövő Vasárnapik a te szeretett

III.

Imádtott George!

Még egyre ittasult a lelkem a határtalan boldogságtól, hogy Téged az enyémnek nevezhetlek. Régen sejtettem már, hogy szeretsz; láttam a szemeidből, éreztem minden szavadból; azt azonban soha sem hittem, hogy ennyire szeress.

Lásd, mi lányok tisztában vagyunk azzal, hogy azok, akik flirtölnek velünk, nem vesznek feleségül. Ah, mint untam már a flirtöl! Mindig ugyanazok a sablonos coconerie-k, mindig ugyanazok az apró szemtelenségek. Eleintén izgatja az a leányt, de végre, a mikor az igazira akadunk, belátjuk, hogy a többi csak léha, üres, általan fecsegés volt.

Istenem, ha elgondolom, hogy te megkérted a kezemet! Lásd ezt soha sem hittem volna. Hiszen oly régóta voltunk jóbarátok; te is csak egy flirtöltél velem, mint a többi; hanem a leveleiből, a mikor nékem írtál, a flirtös hang mellett megérez-

tem azt a másikat. Egy kissé soká tartott, a mig komolylyá lett a szeszélyed irántam, de most boldog vagyok, határtalanul boldog... oh, milyen más volt az a csókod tegnap az eljegyzéskor! úgy éreztem, mint valami szent lehetet, a mely véghetetlen magasba fölemel!...

Nem tudok többet írni; jer el, hogy elmondhassam azt, a mi a lelkemben duzzad, azt, hogy határtalanul szeret

a te szerelmes mátkád

Lili.

IV.

Te gonosz!

Miért nem jöttél tegnap? Vártalak egyneked tizig az öltözőmben. Már kedvem lett volna Sándor barátommal vacsorázni menni, a ki nagyon hívott. Hanem tudod, elveim vannak. A barátom barátjával... fídoncl El becsületesség. Erre sosem lennék képes.

Azt a mesét azonban a te menyasszonnyoddal alaposan megmagyaráztad nekem gróf R... No hiszen lehet is neked hinni! A gróf azt mondta, hogy még mindig kuralat alatt vagy. Szegény barátom, hát ezt miért nem mondtad meg nekem. Igazán röstellem, hogy én miattam zúszorásokkal vagy kénytelen tárgyalni. Ezt nem engedtem; inkább a magam megtakarított pénzemmel segítelek ki addig, a mig a pöröd eldőli. Jöjj el ma este okvetlenül, hogy ezt megbeszéljük.

Csókolja édes, hazug ajkaidat hű

Zizi.

pedig ugyancsak cifra kommentárral kísérték. A hadparancs megemlékezésénél tört ki a vihar.

— Disznóság! Le vele!
Ezután Olay Lajos tette meg összeférlhetlenségi bejelentését Khuen-Héderváry ellen...

— Mit keres itt! ki kell ragni innen!
— kiáltott Babó Mihály.

A bejelentésben elmondja, hogy Szápáry László a vesztegetési afférben beismerie, hogy képviselőket akart megvesztegetni, amivel Khuen-Héderváry politikáját akarta támogatni, sőt a miniszterelnök beismerie, hogy tudott Szápáry tervéről, de ellene semmit sem tett, még fegyelmi vizsgálót sem indított, tehát bünrészes. (Ugy van!) — Ki vele! — Dobjuk ki! — az el-lezéken), tehát bejelenti az összeférlhetlenséget.

— Nem szégyenli ez semmit! — mondja Horváth Gyula.

— Nincsen bór a pófáján! kiáltotta Kubik Béla.

Elnök: Tudomásul veszi a bejelentést.

Kossuth Ferenc: Pártja nevében indokolja a képviselőház összehívását. A nemzet szuverenitásának megőrzése, a végrehajtó hatalom ellenőrzése, a nemzeti jogok érvényesülése miatt hívták össze a Házat, mert ez a függetlenségi pártok kötelessége. (Ugy van!) a szélsőbalon felkiáltások: Becsületbeli kötelessége. Mindenki tudja miért. Két kézirát jelent meg. Egyikben a hadur szól a hadsereghez, melyben lekötö a szavát a hadseregnek, hogy felségjogaiól nem enged. A királyi manifestum pedig a hadur ígéretének beváltása iránti első lépés. A manifestum tehát nem hogy megengyhette volna, de még súlyosította e végtelenséget. (Ugy van!) a szélsőbalon. A király azt csak rossz é: hülsen tanácsadókra hallgatva tette. (Ugy van!) a szélsőbalon. A király bevitte a politikát a hadseregbe, a kaszánya falai közé. A hadseregbeli politikának sohasem voltak jó következményei, láthatjuk a történelemben. A király a hadseregnek törvény magyarázatot adott, mert rossz tanácsadói elfeledték, hogy a törvény-magyarázatra csak a törvényhozás illetékes. (Ugy van!) a szélsőbalon. Magyarország a trónnak legerősebb támasztéka. (Kiáltások a szélsőbalon: Csak volt!) A király jogait az osztrák hadur jogait összeköverték, fölésezték, egyesítették a hülsen tanácsadók. Nem engedjük, hogy az alkotmány csorbát szenvedjen, amerre a király eskült tett, (Felkiáltások a szélsőbalon: Hol az eskü!)

Egy hang: Hamis eskü! (Viharos zaj a jobbon. Rendre! Rendre!)

Elnök: Kérde, ki mondotta azt.

Barabás Béla: Én. (Eljénzés a szélsőbalon.)

Elnök: (mond valamit, de elvész a zajban).

Kossuth Ferenc: A magyar nemzetnek ellene kell állania e sérelemnek s vissza kell azt utasítani. A magyar nemzetet néptörzssé degradálni nem engedjük soha. (Viharos helyeslés a szélsőbalon.) A rossz tanácsadók ezzel konfliktust akartak előidézni a korona és nemzetköz.

Ugron Gábor: Gazemberek voltak a

TÁRCA.

Őszszel.

Az illanó perc tűnő szárnyát
Megállítanom nem lehet.
Az ősz borítja reánk árnyát
S értünk maholnap zord telet.

Eltűnt a nyár. Fénylő sugára,
Virága, napja oda van...
S eszmélve szívem nagysokára,
Ugy érzi, hogy halottja van.

És látom, újra, képzeletben,
Mindazt, a mit a nyár hozott:
A kertbe járunk még mi ketten,
Ott nem vagyok oly zárkózott.

Kezembe tartva, kis kacsódat,
Kitártam néked szívemet...
Te lested ajkamról a szökat...
— Hegy elfeledted, nem lehet.

Nem! nem lehet! mint röpke álom,
A nyár úgy nem tűnhet tova!
Te vagy ma is az ideálom!
E szív mást nem szeret soha!

S ha tán emlékeket te nálad
Hervasztán is az ősz dé,
Gondolj az eltűnt, forró nyárra,
S hidd el, hogy az még visszatér!

Gyomai Zsigmond.

Szerelmes levelek.

I.

Édes Lulu!

En is úgy szeretlek téged, mint te engem; de mivel én csak tizenhárom éves leszek nyolc hónap múlva, te pedig tizen-négy vagy, nem gondolhatunk még a házasságra, tehát csak a kedvesed lehetek addig. Szerettem volna a mamát megkérdezni, mert az ő tudta nélkül semmit sem szabad tennem; hanem félek, hogy ő nem fogja ezt megengedni, tehát inkább nem kérdezem meg. Ha az iskolába megyek, mindig utánam mehetsz, de ne nagyon közel, mert a kisasszonyom rendkívül féltékeny reám és mindent észrevesz és beárl engem.

A te őszinteségedért én is őszinte leszek. Tehát tudomásodra hozom, hogy nekem is van megtakarított pénzem. Eddig huszonhárom koronám van együtt. Ezt a te harminckét koronáddal összevetesszük a szokásunk kiadásaira. Jaj, de örülök már előre édes Lulum!... Képzelm, hogy fognak rám irigykedni a lányok az iskolában, hogy ők még gyerekek, de engem már megszoktatnak!!

Kérlek szépen, ird minél előbb azt a levelet és küld el a verset is. Hanem rajzolj a Róza neve mellé egy szívet, hogy a szobalány megismerje, hogy az nekem szól. Mert a mama is az ő címére kapja a leveleit.

Addig is, amig megszoktatsz, csókolak

Reti Sándor férfi ruhakereskedőnél

a tanácsháza alatt

1 férfi öltöny 4 frttól.

1 fiuöltöny 1 frt 50 krtól.

1 férfi nadrág 1 frttól kezdve kapható csakis a Tanácsháza alatt

október 3-án gyűlést tart, melyen a jövő évi költségvetés megállapítása s a virilisek névjegyzéke fognak tárgyalásra kerülni. E gyűlés fog intézkedni a vármegyének a Deák Ferenc születése századik évfordulója alkalmából a jövő hónapban tartandó emléktűnnepe vonatkozólag is.

— **(A kolozsvári gyermekmenhely építése.)** Tegnap este fél 8 órakor hirdették ki a kolozsvári gyermekmenhely építésére kiírt árlejtés eredményét. Az asztalos, lakatos, mázólok munkát a „kolozsvári kisiparosok építő és termelő szövetkezeté” kapta meg. A szobafestő munkát Szathmáry Elek; a vízvezeték Törs és Ormai; a padozat munkát Polgár L. **budapesti** cég, az ételfelvonókat Heverlandt és társai **budapesti** cég; a tüzhelyek T Kovács és Szalai **budapesti** cég, a kárpitos munkát egy **aradi** cég nyerte el. Amint látható, a helyi ipart kiváló módon megtámogatták ennél a vállalatnál is. De történt még egy furcsább dolog is. A legnagyobb összegű munkamenet, mellőzve a legolcsóbb ajánlatot tett céget, melynek mindkét tagja műegyetemi oklevéllel és a legvagdasabb ipari képesítéssel bíró és milliókra menő kőbepitkezést hajtottak már végre — mellőzték és mintegy 4000 koronával drágábban adták ki a keramitárgyat egy **budapesti** cégnek — holott az olcsóbb ajánlatu cég egyik tagja 4 év óta Kolozsvárott lakik és törvényhatósági bizottsági tag, míg a kőműves és tetőfedő munkát Rehling Alajos kőműves és Spoda építőmesterek kaptak meg, kik mint társas cég egy feléve működnek. A drágább ajánlatával előnyben részesített cég egyik tagja Rehling Alajos működött közre, azon status épület építkezésénél, melynek tudvaleg a Bánffy házhoz 8 cm. vastagsága van és amely miatt a Bánffy-ház lebontása szenvedett akadályt, mert attól kellett tartani, hogy a status épület összeesik. E 8 cm. vastagságú épületnek Smiel Dávid ugyan a vállalkozója, de ő elhárított magától minden felelősséget és Rehling építőmestert tette felelőssé. De mi e pillanatban eltekintünk minden egyéből és csupán azt a szempontot emeljük ki, hogy egy munkát kiadnak kb. 4000 koronával drágábban, mint a legolcsóbb ajánlat és kiadták részben egy **budapesti** cégnek és részben egy olyanak, ki 8 cm. falakat épít egy három emeletes épülethez. A bizottság határozata különben megfelelőbbet tett és valószínű, hogy a miniszter nem is megy be 4000 korona közpénz elajándékozására.

— **(Sajtóper.)** A Veres Károly papolci ev. ref. lelkész és társai ellen, továbbá Bede Károly papolci lakos és társai ellen indított sajtóper tárgyalását, miről délelőtti kiadásunkban részletesen emlékeztünk meg, tegnap délután folytatta az esküdthióság. A délutáni tanú kihallgatásokkal folyt el. A kihallgatott tanúk egyetelműleg Veres Károly mellett foglaltak állást s azt vallották, hogy az ő lelkészi működése valószínűsítés a közönségre nézve. A tárgyalást ma folytatják.

— **(Mária-kenedék.)** A boldogságos Szűz, hazánk Nagyszonyának tiszteletére, a helybeli Minorita templomban rendezett Mária-kenedék VII. kiáltására folyó hó 26-ikán, szombaton este 6 órakor tartatik, mely alkalommal a szentbeszédet főtiszt. Komáromy Dezső kegyesrendi teológiai tanár fogja mondani.

— **(Fenygető levelek egy zárdá ellen.)** A torontálmezei Zsombolyárdi irják: A szent keresztől elnevezett nővérek vezetése alatt álló Jesuleum csendes falai közé a rémület és rettegés költözött és megzavarja az ott működő apácák nyugalomát. Eddig ismeretlen okokból névtelen leveleket intéztek a főnökökhöz, melyekben az intézkedést felrobbantással, az apácákat pedig legyilkolással fenyegetik. A rendőrség a legerélyesebb nyomozást indította meg, hogy a levelek íróját kaphatolja.

— **(Az orosz cár Bécsben.)** Mint végérvényesen megállapították, Miklós orosz cár e hó 30-ikán délelőtti tizenegy órakor külső udvari vonattal érkezik a nyugati pályaudvarra, a hci ünnepélyesen és hivatalosan üdvözik. A cár közvetlenül Schönbrunnba megy, hol diszes dejeuner lesz. Délután 2 órakor mindkét uralkodó Mürzstegre utazik zergevadászatra. Október 3-án a cár Darmstadtba utazik, anélkül, hogy Bécsben tartózkodnék.

— **(Postanövendékek felvétele.)** A posta-távirada növendékek felvételére megállapított határidőt a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ez évben kivételesen f. évi október hó végéig meghosszabbította s egyúttal a létszámot 15-ről 30-ra felemelte. A pályázat feltételeire nézve bármely posta-távirada és távbeszélő hivatalnál lehet tudakozódni. Pályázhatnak mindazon növendékek, kik 14 évesnél nem fiatalabbak s 16 évesnél semmivel sem idősebbek, a középiskolának legalább IV-ik, vagy ezzel egyenlőrangú más iskolának megfelelő osztályát hazai tanintézetben sikerrel elvégzették. A pályázatok a posta- és táv. igazgatósághoz címezve bármely posta-távirada hivatalnál benyújthatók, hol az illetőnek személyesen kell jelenkeznie. A posta- és táv. igazgatósághoz közvetlenül beküldött kérvények figyelembe nem vétetnek.

— **(A nisi összeesküvők a haditörvényesek előtt.)** Belgrádban tegnap kezdték meg a nisi főfelkötő tisztek pörének tárgyalását. Az ítélet, melyet ma hoznak meg, előreláthatólag enyhe lesz. Ennek oka az a körülmény, hogy szigorúbb ítélettel nem akarják az európai körök figyelmét magukra vonni.

— **(Egy képviselő öngyilkossága.)** Feszty Béla országgyűlési képviselő tegnap délelőtti az Adria-szállodában öngyil-

kossági kísérletet követett el. A képviselő Csépy Gyula földbirtokos társaságában érkezett a fővárosba. Az Adria-szállodában együtt bérlelték lakást a második emeleten. Csépy Gyula reggel eltávozott a szállodából, Feszty Béla ott maradt. A szolgazemélyzet a folyosón csakhamar öt lövést hallott egymásután eldördülni. A lövések abból a szobából hangzottak, ahol a tegnap érkezett vendégek egyike — akit senki sem ismert — bezárkózott. Benyitottak a szobába és látták, hogy a jövevény vérében uszik. A rendőrséghez és a mentőkhöz telefonáltak. A megérkezett rendőrtisztviselő nyomban agnoszkálta az öngyilkost, felismervén benne Feszty Béla országgyűlési képviselőt, Feszty Árpád festőművész testvérbátyját. Őt golyót röpített magába. A mentők eszméletlen állapotban szállították el a sebesült képviselőt, aki élet és halál között lebeg. Feszty Béla azelőtt gróf Eszterházy Miklós tatai birtokának volt jószágigazgatója. Régóta szenved szívbetegséget, de végzetes tettének oka valószínűleg az volt, hogy súlyos anyagi zavarokkal küzdött. Feszty Béla a szabadelvűpárt volt tagja.

— **(Hajza a levélhordó merénylete után.)** A nyomozás még egyre tart, de eredménytelenül. A nyomozás egyöntetűségét zavarja a jelentkező szemtanúk eltérő vallomása arra nézve, hogy a tettes az 5. vagy 9. számú házban kereszttől menekült-e. A levélhordó Boda állapota az éj folyamán annyira javult, hogy most már bizonyos, hogy életben marad. A merénylet híre egész csomó titkos feljelentés érkezett a rendőrséghez, de egyiknek sincs semmi becése, csupa feltevés és türes gyanúsítás. A szemtanúk közül kihallgatták Perst Gyula gyógyszerész nejét, akinek gyermekét az utcán a menekülő félretaszította. Dancs Miklós a József-körút 12. szám alatt lakó cserepező mester a kihallgatás során elmondta, hogy ő a személyleírásához hasonló embert látott tegnap reggel fél 9 órakor állni a 12. számú ház előtt. Gyauy volt előtte a dolog, mert pár hét előtt a házban betörés történt, tehát szemmel tartotta az embert. Ő köszöntötte Boda, aki a 14-es számú házba ment s látta, hogy a gyanús ember is arra tartott, ő akkor a lakásba ment, azt állítja, hogy bármikor felismerné az illetőt.

— **(Circus.)** Mindenekelőtt örömmel konstatáljuk, hogy a tegnapi előadáson már a sátor bejárata előtt két nagy, belsejében pedig négy kisebb nemzetiszínű zászló, valamint két cimier hirdette, hogy nem ő Felsőge örökös tartományának valamelyikében, hanem a magyar szent korona országainak területén vagyunk. Az előadás különben most is telt sátor előtt folyt le. Különösen tetszetek: a kis Ludovico equilibrista, Anetta kisasszony idomított galambjaival és kutyáival, az ifj. Kratoj számái, a mr. Etienne (?) Tóth négy medvéjének ügyes mutatványai s a Bono nővérek.

— **x Beiratkozások a nemzeti zeneiskolába.** A nemzeti zeneiskolába, hol a növendékek jeles szakavatott tanárok vezetése alatt nyerne a zene minden ágában kiképzést, naponta lehet beiratkozni Wesselenyi-utca 14. sz. II. emelet d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig az igazgató Rónai Sándornál.

— **x Kolozsvári szőlő, vagy gyümölcstermés megvételre keresetlik.** Vevő címe a kiadóhivatal utján (telefonon is: 204. szám) megtehető.

— **x Tanítójelölt szabad óráiban elvállalja** gyerekek privát-tanítását, esetleg irodai munkák másolását. Cim megtehető az »Ujság« kiadóhivatalában.

Előfizetési felhívás.

Az október—decemberi évfolyam közeledtével kérjük előfizetőinket az előfizetések megújítására.

Önértékeléssel hívatkozhatunk a lefolyt mozgalmas politikai évre, mely idő alatt az »Ujság« pártatlan áldozatkészséggel, hazafias lelkesedéssel szolgálta azon kötelességeit, melyeket olvasóközönségével szemben elvállalt.

Egyetlen vidéki politikai napilap sem tudja felmutatni azt a gyors és részletes tudósítást, a minőt az »Ujság« napról-napra közül a fölmerült politikai és országos eseményekről.

Ezt a lelkiismeretes munkásságunkat honorálta olvasóközönségünk nagymértű támogatásával, pártfogásával. Ezt a munkásságot igérjük mi és ezt a pártfogást kérjük továbbra is városunk és az erdélyi részek hazafias közönségétől. Ezáltal reméljük, hogy az »Ujság« egyetlen nélkülözhetetlen napilapja lesz az erdélyi részi olvasóközönségnek.

Hazafias tisztelettel:
az »Ujság« kiadóhivatala.

Az »Ujság« előfizetési díja:

Okt.-dec.-re 6 kor.
Egy óra 2 kor.

Mutatvány számokat kívánatra 4 napig szívesen küld a kiadóhivatal.

Táviratok

Tüntetések a fővárosban.

Budapest, szept. 24. é. 12 ó.

A képviselőház ülésének végét rengeteg néptömeg várta az ország-ház előtt. Különösen nagyon várták Khuen-Héderváryt, hogy tüntessenek ellene, de a miniszterelnök a főrendiház kis ajtóján át bérkocsiba ülve, kerülő uton, a Margit-köruton át, elmenekült a kilátásban levő »ovációk« elől.

A függetlenségi párt tagjait a a kijövetel alkalmával is erősen éljenezték. Molnár Ákos képviselőt megkérdézték:

— Hol van a grancsár?

Molnár csillapító beszédet intézett az egybegyűlt tömeghez, mire lassan szétoszlottak.

Este 8 óra felé mintegy tízezerre menő tömeg a függetlenségi pártkör elé vonult és lelkesen éljenezte a párt tagjait, majd a Kossuth-nóta éneklése mellett rendben szétoszlottak.

A szabadelvűpárt újabb értekezlete.

Budapest, szept. 24. é. 12 ó.

Báró Podmaniczky Frigyesnek ma adták át a szabadelvűpárt hatvan tagja által aláírt ívet, a melynek ezek kéri a katonai kérdésekben való állásfoglalás ügyébeni pártértekezletnek hétfőre leendő összehívását.

A Kossuth-párt mai értekezlete.

Budapest, szept. 24. é. 12 ó.

A Kossuth-párt mai esti értekezletén ötvennégy párttag jelent meg. Közönséget szavaztak a feliratot elkészítő bizottságnak. Polónyi Géza és Bartha Ödön indítványára az értekezlet elhatározta, hogy Körbernek a Reichsrathban elkövetett támadása s az öreg bakák ügyében a képviselőház sürgős összehívását fogják kérni. A kerénynt holnap adják át Apponynak.

A szabadelvűpárt összeforrt.

Budapest, szept. 24. é. 12 ó.

A szabadelvűpártban számosan voltak ma este jelen. Élénken vitáztak a képviselőházi eseményeket. Nagy a műfelfáradás Barabás ellen és azt mondják, hogy most már összeforrtak a pártárványokat. Most már egységesen fognak fellépni és kilépnek a passzív rezisztenciából s visszavernek minden hasonló támadást. Foglalkoztak az új kabinet leendő programjával. A jelen viszonyok között kedden előbb nem lesz ülés. Akkor mutatkozik be az új kabinet. Khuen szeretné, ha a régi kormány megmaradna, de Wlassics Gyula és Lukács László semmi esetre sem akarnak benn maradni a kabinetbe. Helyükbe hirtelen Hieronymi Károly, esetleg Láng Lajos és Berzeviczy Albert jönnek. Ha a kabinet hétfőig megalakul, úgy a szabadelvűpárt hétfői konferenciája elmarad, mert akkor a kormány programbeszédében fog nyilatkozni a katonai kérdésekről.

Kik csinálták a hadparancsot?

Bécs, szept. 24

Illetékes helyen kijelentik, hogy br. Beck nem vett részt a hadparancs megfogalmazásában. A királynak a főhadsegéd és a közös hadügyminiszter segédkeztek a fogalmazásban. A többi katonai méltóságoknak csak bemutatták azt.

Politikai párbajok.

Pápa, szept. 14.

Zolnai Zolnay Viktor provokáltatta tanuk által aláírt levélben: Struchly pozsonyi vadász-százados és Formanek főhadnagyot.

Miskolc, szept. 24.

Boross százados és Seidl főhadnagy, mint Struchly segédei ma értekeztek: Vidats János és Demeter Ernővel, mint Bonis segédeivel. — Tekintve Bonis hajlottabb korát pisztolypárbajban állapodtak meg.

Budapest, szept. 24.

A képviselőház mai ülésén Polónyi Géza és Rakovszky István között éles vita volt személyes kérdésben és a néppárti Meszlényi Pál eközben egy sértő kifejezést mondott Polónyira. Bartha Miklós és Rátkay László a sértő kifejezésért Polónyi nevében provokálták Meszlényit, a ki kijelentette, hogy nem volt szándékában Polónyit megsérteni, mire Polónyi sajnálkozását fejezte ki a sértő kifejezésre adott szintén sértő válasz felett. Az úgy befejeztetett.

Szeged és Szentés a magyar vezényleti nyelvért.

Budapest, szept. 24. é. 12. ó.

Szeged város mai közgyűlésén, melyen Kállay Albert főispán elnököl, Dobay Gyula indítványt terjesztett be az országgyűléshez a magyar vezényleti nyelv érdekében intézendő felirat ügyében. Indítványozta még az önként befizetett adók elfogadásának megtagadását is. A kérdés szavazás alá került, a melynek eredménye az lett, hogy a közgyűlés az indítványt negyven szótöbbséggel elfogadta.

Szentés város mai közgyűlésén hasonló indítvány elfogadását határozta el.

Elkobzott lap.

Arad, szept. 24. é. 12 ó.

A Benedek Árpád szerkesztésében megjelenő »Függetlenség« c. lap délutáni rendkívüli kiadását az ügyesség elkoboztatta és királysértési pert indít ellene.

A pápa aranymiséje.

Budapest, szept. 24. é. 12 ó.

Rómából jelentik: Csak most tudódott ki, hogy a pápa e hó 18-án ülte meg aranymiséjét a legnagyobb csendben. Az aranymisén csak a családtagok és komornyikja volt jelen.

A Reichsrath ülése.

Bécs, szept. 24. é. 12 ó.

A Reichsrath mai ülését kevés-sel megnyitása után félbeszakították, mivel kiderült, hogy a pártok között nincs megegyezés.

Erre a kormány elhatározta, hogy az ujoncjavaslat tárgyalása alkalmából megkísérli, hogy a pártok között kompromisszumot hozzon létre. Az ülés befejezte után nyomban megindultak az alkudozások, de nagy nehézségek merültek föl s úgy látszik, hogy a kompromisszum aligha fog létrejönni.

Bolgár-szerb szövetség.

Budapest, szept. 24. é. 12 ó.

Szófiából érkezett táviratok szerint Bulgária és Szerbia szövetséget kötöttek arra az esetre, ha Törökországban csakugyan kiütne a háború.

A keleti forrongás.

Budapest, szept. 24. é. 12 ó.

Konstantinápolyból jelentik: Megerősítik azt a hírt, hogy Ausztria-Magyarország, Oroszország erőlyes fellépésének hatása alatt bolgár részről megkísérlik a macedon mozgalmak lecsendesítését.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, pénteken, 1903. szept. 25-én:

Nincs előadás.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, szombaton, szept. 26-án:

A drótos tót.

Énekes bohózat 3 felvonásban.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Péntek: Nincs előadás.
Szombat: A drótos tót.
Vasárnap: Délután: A doktor ur. — Este: Bob herceg.

* Ma szünetet tart a színház az átköltözés miatt.

* A téli színház első előadása holnap, szombaton lesz. Színe kerül Lehár Ferenc kedvelt operettje »A drótos tót«, Szabó Marika és Meyeri Dezsővel a főszerepekben.

REGÉNY.

Hajótörés után.

— Délamerikai regény. —

Irta: Kreuth W. (53)

Baretto észrevételül pár szót akart váltani Róberttel. Az öreg révész intette a major-duomot, hogy különösen don Pedro-ban ne bízzék, mert köztudomású dolog róla, hogy nagyon gonosz ember s a »Vörösek« régi párthíve.

Róbert elhatározta, hogy a correntinit egy pillanatra sem fogja szem elől téveszteti s a legesekélyebb indító okra kiméletlenül fog eljárni vele szemben. A többség még mindig az ő pártján van s különben is, ha kell, akár kétánni ellenséggel is kész felvenni a harcot. Az életnek úgy sincs semmi értéke előtte.

A férfiak a tűz felett piruló borjucomb körül ültek a rancho árnyékában, midőn a fojtot átszelő canoék partot értek s a bennülők kiszálltak.

Elöl jött a kakica: Medio Christian.

Nevét, mely »fél keresztény«-t jelent, a hittérítők irányában tanúsított türelmes-ségeért kapták, kik az ő területén zavartalanul üzhették hivatalukat.

Hatalmas, erős indián volt. Fekete haja hosszú fürtökben hullott alá vállaira, — fejét tarka papagálytollak koronázták. Sötét szemével büszkén s mégis félénken nézett arra, akivel beszélt, — éles metszésű arca elég rokonszenves volt, de mindefféle festéssel s távolalással erősen elkéltelenítve. Nyakát amulettel, halcsontból készült nyakláncok, vörös bogó-fűzerek s állatfogak körítették. Karjain és csuklóján ugyanez a fantasztikus dísz volt látható. — Összes ruházata egy csipőjére kötött rongydarabból, összes fegyvereze pedig egy lándzsából állott.

Kisérlete ugyanígy nézett ki, — csupa pompás fiatal harcos, a törzs legnemesebb tagjai.

A Legna-indiánok szintén a guarani nyelvet beszélik spanyol toldalékok nélküli ősi alakjában. Róbert egészen jól értekezhetett velük, annyira is inkább, minthogy valamenynyen nagyon szófukar emberek voltak s csak hosszú megfontolás után szóltak néha-néha valamit.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTÉR*

Legolcsóbb

Pénzkölcsönt

amortizációs-törlesztéses pénzkölcsönökét földbirtokra, bérházakra a legolcsóbb kamat mellett szolid alapon gyorsan elintézik.

Kölcsönöket szerzek katonatiszteknek, állami, megyei, városi és magánintézményeknek, hivatalnokoknak 5—10 évi kis részletekben való visszafizetés mellett minden irányban a legnagyobb diszkréció biztosítatik. — **Friedmann Sámuel** (Belkirály-utca 16. sz.) Értkezni: d. u. 3—5 óráig. 2631-21-60.

Kristály

! gőzmosó-intézet !

Kolozsvárt,

szemben a vasuti indóházzal.

Telefon sz. 500.

női és férfi fehérneműek mosása és vasalása gyorsan, a legszebb kivitelben, mintha csak új volna. — Az intézet csak vizgöz és szappan által mos, tisztít és így a fehérnemű rongálása ki van zárva.

Csipekfűgönyök a legújanyosabban tisztítanak.

Kelengyák mosása és vasalása a legszebb kivitelben eszközölköttek.

Belvárosi felvételi hely: Laskai re-renc és Fia ágynemű üzletében Kossuth Lajos-utca 7. — Telefon sz. 405.

Videki gyűjtődék:

Marosvásárhelyt Woister Kálmán, Maros-Ludason Altmann Jakab, Beszterceán Tabovics Sámuel, Désen Schwarz Ignác, Sz.-Ujvárt Herschkovics Ignác, Déván Szócs József, Gyulafehérvárt Weisz D. és Társa, Balázsfalván Komáromy Albert, D.-Szt.-Mártonban Komáromy Sándor, Zilahon Gerő Antal, Sz.-Régenben Klein Áron, Tordán Hartmann Ignác kereskedők. 26—502580.

Ki eladó házát

gyorsan eladni.

... vagy ...

kiadó lakását

gyorsan kiadni

akarja, forduljon

a házak adás-

vétel és bérbeadás nyilvántartási vállalatához, hol úgy vételre, mint bérbevenni lakáskereső leggyorsabban jutnak kedvező eredményre. Értkezni: d. u. 3—5-ig. (Belkirály-2618. utca 16. szám. 23—60

Szám: 922-1903.
vité.

Arverési hirdmény.

Atulított bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. járásbírósnak 1902. évi Sp. II. 5893. számú végzése követ. kértében dr. Albert Sándor ügyvéd által képviselt Medgyesi Károly esztőnéje javára Kápolnai Lajos ellen 78 K. 27 fill. s. jár. erejéig 1903. évi január hó 7-én fogatosított kielégítési végrehajtás után felül foglalt és 927 kor. — fillérre becsült következő ingóságok, egy mint: bútorok nyilvános árverésen eladának.

Mely árverésnek a fentit kir. bíróság 1902. évi VII. 1622/4. sz. végzése folytán, a fizetések beindásával 78 kor. 28 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi szept. hó 11. napjától járó 5% kamatai, váltódik és eddig összesen 44 korona 96 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig Kolozsvárt, Zápolya-utca 6-ik szám alatt alperes lakásán leendő eszközölésére 1903. évi szeptember hó 26-ik napjának délelőtti fél 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel bivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elővezetendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1903. évi szeptember hó 10. napján.

Papp Jenő, kir. bír. végrehajtó.

Mátyás kir. tér 23. szám.

Császár Dávid

női divat és szövet üzletében

Selyem, szövet, Blouse-bársony, Barbet, Tenis, Diszek és minden őszi 2743 3-10

UJDONSÁGOK

megerkeztek!

Árak nagyon jutányosak.

Braun Mihály

hangszerkészítő

KOLOZSVÁRT,

Wesselényi M.-u 18.

Nagy raktár az összes hangszerekben. Nagy javítóműhely. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Stein S. és Társa

Első erdélyi kizárólagosan

leány és fiu ruházati cikkeivel foglalkozó üzlete Kolozsvárt, Mátyás király-tér 2. szám.

megnyillik e hó folyamán.

Jutányos árak mellett szép

- Leányka kabátok, gallérok.
- Fiu kabátok. — Leányka ruhák.
- Fiu ruhák. — Leányka kalapok.
- Leányka sapkák. — Fiu kalapok, sapkák.
- Csecsemő kelengye. — Kariányák, kamásnik.
- Keresztelő készletek. — Fiu fehérnemű.
- Leány fehérnemű. — Leány kötének.

És még több fel nem sorolható cikkek, melyek szakmába tartoznak. — Kérem a n. é. közönséget ezen új és rég óhajtott vállalatomat becses pártfogásába venni.

Intézet leány és fiu fehérnemű dús választékban! 2746 3-10

KREMEL MIKSA

vízvezeték-, csatornázási- és szivattyu mester Kolozsvárt.

Iroda és mintalep: Monostori-út 95. szám.

Telefon: 454. (SAJÁT HÁZ.) Telefon: 454.

Elvállal vízvezeték, csatornázást havi részletre, fürdők és cselekek berendezését, vízálomások, szivattyu művek, kútki és erómi hajtásra, vízvezeték, kastélyok és községek részére, tüztöltési berendezések gyárának, melegvíz telepek, technikai berendezések, fürdők, kórházak, szanatorniumok, iskolák és gyógyfürdők részére.

Javításokat olcsón készítik. Házi vezetékek évi jókarban tartását elvállalom.

2748 2-12 Tisztelettel Kremel Miksa.

Tisztelettel értesítjük a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy bevásárlási utainkból hazaérkezvén, az elismert elsőrangú gyárosoktól sikerült igen jutányosan az

TÁVIRAT!

mert elsőrangú gyárosoktól sikerült igen jutányosan az

őszi- és téli évadra **FÉRFI és NŐI** szebbnél-szebb szöveteket beszerezünk, melyeket Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 40. szám (saját ház) alatt levő nagy posztóraktárunkban árusítunk.

Raktáron vannak a legfinomabb magyar, angol és brünni, valamint francia és skót gyártmányú szövetek a legdivatosabb minőségben. Papok részére felöltőknek, téli kabátoknak, szalon ruháknak nagy választék. Továbbá egyenruháknek előírás szerinti kelmékben.

Nők részére csakis a legfinomabb és legújabb divatu angol és skót gyártmányú szövetek: kosztümöknek és galléroknek oly szép minőségben, hogy a legkényesebb izlésnek is meg tudunk felelni.

Videki megrendelőknél kívátna mintákkal szolgálunk.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, biztosítjuk egyúttal jutányos és pontos kiszolgálásról.

MOSKOVITS B. ÖRÖKSEI

Zauderer, üzletvezető.

Minden nállam vásárolt, javított óráért 2 évi jótállás!

Olcsó órajavítási és aranyműves műhely!

Őszi J. Kolozsvár

Unió-utca 7. sz.

Zsebóra tisztítás	K. 1.20-tól feljebb
" rugó	K. 1.20-tól
" üveg	40-től
" mutató	30-tól
Gyűrű forrasztás	80-tól
Gyűrűk	60-tól

Aranyjavítások legolcsóbban!

Ajánlom a nagyérdemű közönség b. figyelmébe ujonnan berendezett

mechanikai kerékpár és varrógép

javító műhelyemet

Kolozsvárt, Egyetem-utca 6. sz. a.

Kerékpár 70 fittól 90 fittig. Hozzá tartozó felszerelések: köpeny 4-6 fittig. Tömítő gumi 2-30-3-50-ig. Minden egyes bicikli alkatrész szintén kapható jutányos áron és kitűnő minőségben. 2594 82-*

HERMANN E.

Kalapujdonságok! — Fehérneműek!

Bittó Rezső • Kolozsvárt,

Mátyás király-tér 12.

Síjálja az őszi évadra megerkezett **FÉRFIDIVAT** Ujdonságait!

Legjobb kivitelben, legjutányosabb árakban!

Nyakkendő különlegességek!

Czipő- és sport-cizmek!

Törs és Ormai

mérnök-vállalkozók 2627 72-100

műszaki irodája Kolozsvárt, Mátyás

Telefon 324. szám. király-tér 18. az első emeleten.

Elvállalja

vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések berendezését,

lakó-házak, kastélyok, gyárak, gazdasági épületek stb. számára.

Fürdőszobák, gőzfürdők, gőzmosó-konyhák, szárító-kamrák, szagtalan klotetek, szivattyu-művek berendezését.

Készít mint különlegességet kutakból táplált házi vezetékeket.

Raktáron vannak:

vas-, agyag- és ólom-csővek, szivattyu-kutak

vízvezetési és csatornázási cikkek. Költségvetések ingyen és bérmentve.

Mátyás király tér. Gróf Rhédey palota.

Schuster Emil

Telefonszám: 183.

Norinbergi, díszmű, játék, sport, vadászati és fényképezési kellékek áruháza Kolozsvárt.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

Az eredeti Amerikai **Grammophon** zene- és szavaló-gépeit, eredeti gyári áron 105, 150-200 koronáig; ugyisint az ezekhez megfelelő lapokból állandó nagy raktár magyar, német, angol, francia, olasz kiadásokban. **Grammophon**okat megfelelő referentiákkal havi részlettörlesztéssel és árusítok eredeti gyári árakban.

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn gumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyverekből bármilyen Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning és Bär czéllővő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltényhüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaró- és tisztító kellékek stb., vadászszipők, csizmák, vadászharisnyák, kalapok és sapkák. Vízhatlan ledző és teveszörkabátok, felöltők és gallérok, valódi daniat mosható iramszörvasbörkabátok, szörmével bélelt és béleletlenül, borsapok és sisakok.

Schuster Emil.

Fényképezési kellékekben: Kézi, állványos és Kodak zsebkamrákból filmek, üveglemezek a leghíresebb gyárakból, másolópapírok, levelezőlapok és vegyszerekből, szóval minden megkívánható kellékeket eredeti gyári árak mellett.

Már megerkeztek a közelgő őszi és téli idény összes

UJDONSÁGAI

— óriási választékban: —

- a legmodernebb cylinder
- a leghicesebb keménykalap,
- a leggyesebb puhakalap,
- a legszebb vadászkalap,
- a legkedvesebb gyermekkalap,
- a legcsinosabb fűsapka,
- a legjobb télisapka,
- a legfinomabb nyakkendő,
- a legszebb ing,
- a legcélzzerűbb esőtartó,
- a legértékesebb keztyű,
- a legdivatosabb gallér és kélöl,
- és sok más uri divatcikk.

2682 12-50

STRASSER LAJOS

Erdély legnagyobb speciális kalapraktára

Kolozsvár, Wesselényi M.-utca 22.

Legolcsóbb árak!

Átogatásokat szívesen veszek!

Vételkényszer nincs!